

Předcházení vzniku odpadů priorita ČR a EU pro odpadové hospodářství

Odbor odpadů, MŽP

Jaromír MANHART

**1. Národní konference Předcházení vzniku odpadů
CEMC/ČZÚ, Praha, 2. 10. 2014**

STRATEGIE A PROGRAMY EU

- ✓ 7. Environmentální akční plán (rozhodnutí 1386/2013/EU).
- ✓ Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje (KOM(2011)571).
- ✓ Iniciativa v oblasti surovin (KOM(2008)699).
- ✓ Strategie evropského růstu „Evropa 2020“ (KOM(2010)2020).
- ✓ Akční plán pro ekologické inovace (KOM(2011)899).
- ✓ Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (nařízení 1291/2013/EU).
- ✓ **Program nulového odpadu pro Evropu (COM(2014) 398 final)** + změny směrnic (odpady, obaly, skládky, elektroodpady, baterie, autovraky) – publikováno v VII/2014.

STRATEGIE A PROGRAMY EU **V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ** **STĚŽEJNÍ PRIORITY**

- ✓ **Prevence vzniku odpadů.**
- ✓ **Snížení spotřeby primárních surovin.**
- ✓ **Odpady jako zdroj surovin.**
- ✓ **Eko-inovace a nové technologie.**
- ✓ **Posilování „cirkulace / oběhu“ materiálů v rámci životního cyklu.**

STRATEGIE A PROGRAMY ČR

- ✓ **Plán odpadového hospodářství 2015 - 2024**
- ✓ **Operační program Životní prostředí 2014 - 2020**
- ✓ **Program předcházení vzniku odpadů ČR**

PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ 2015 - 2024

Strategické cíle

- ✓ Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
- ✓ Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
- ✓ Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů.

PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ 2015 - 2024

Současný stav

- ✓ POH ČR je po meziresortním připomínkovém řízení.
- ✓ Probíhá proces SEA - http://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZ_P183K
- ✓ Závaznou část POH vydá vláda nařízením.
- ✓ Předpokládaná účinnost – 1. 1. 2015.

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ 2014 - 2020

- ✓ Prioritní osa 3 (PO 3)
„Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika“
- ✓ Investiční priorita 1 - „Odpady a materiálové toky“

Specifické cíle

- ✓ Předcházení vzniku odpadů – inovativní technologie, opětovné použití.
- ✓ Zvýšení podílu využití odpadů
- ✓ Odstranění nepovolených skládek a rekultivace starých skládek.

OPŽP 2014 - 2020

- ✓ **Schválen vládou.**
- ✓ **Podzim 2014 - vyjednávání s Evropskou komisí.**
- ✓ **Konec 2014 - předpokládané schválení ze strany EK.**
- ✓ **2015 - první výzvy.**

PROGRAM PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADŮ (PROGRAM)

- ✓ 18. 12. 2013 vláda informována o postupu přípravy Programu.
- ✓ 3. 1. 2014 odeslán návrh Programu na Stálé zastoupení ČR při EU a předán Evropské komisi.
- ✓ Dne 28.8.2014 vydáno stanovisko SEA
http://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP176K
- ✓ Předložení vládě ke schválení a následně odeslání Evropské komisi – říjen 2014.
- ✓ Návrh Programu zveřejněn (od 12. 12. 2013) na stránkách MŽP
http://www.mzp.cz/cz/predchazeni_vzniku_odpadu

DŮVOD VZNIKU PROGRAMU

Směrnice o odpadech 2008/98/ES – čl. 29, čl. 30.

- ✓ Povinnost pro členské země vypracovat programy předcházení vzniku odpadů do 12. 12. 2013.
- ✓ Programy:
 - ✓ Samostatně, součást POH, nebo součást jiné politiky.
 - ✓ Musí obsahovat:
 - ✓ cíle,
 - ✓ stávající opatření,
 - ✓ kvalitativní a kvantitativní kritéria pro sledování cílů.
- ✓ Vyhodnocení a případná revize jednou za 6 let.

ZÁKLADNÍ STRUKTURA PROGRAMU

Rozdělen na dvě hlavní části:

- 1) Analytická**
- 2) Návrhová**

ZÁKLADNÍ STRUKTURA PROGRAMU

ANALYTICKÁ ČÁST:

- **strategický a legislativní rámec,**
- **výchozí situace pro možná opatření a kroky v prevenci odpadů,**
- **základní analýza situace u vybraných toků odpadů.**

NÁVRHOVÁ ČÁST:

- **cíle,**
- **opatření k naplnění cílů,**
- **indikátory.**

ANALYTICKÁ ČÁST SLEDOVANÉ TOKY ODPADŮ

- ✓ **Komunální odpad**
- ✓ **Biologicky rozložitelný odpad**
- ✓ **Odpad z potravin/ potraviny**
- ✓ **Odpad a výrobky na konci životnosti z výrobních směrnic (obaly, elektro, baterie a akumulátory, vozidla s ukončenou životností)**
- ✓ **Stavební odpady/stavební materiály**
- ✓ **Textilní odpad/textil k opětovnému použití**

NÁVRHOVÁ ČÁST CÍLE A OPATŘENÍ PROGRAMU

➤ CÍLE

- 1 hlavní cíl
- 13 dílčích cílů

➤ OPATŘENÍ

- 26 opatření

➤ HORIZONTY CÍLŮ

- Krátkodobý - 2016
- Střednědobý - 2018
- Dlouhodobý - 2019 a dále

HLAVNÍ CÍL PROGRAMU

Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů.

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

1.
Po celou dobu realizace Programu zajistit komplexní informační podporu o problematice včetně zavedení problematiky předcházení vzniku odpadů do školních osnov, výzkumných programů a výchovných, osvětových a vzdělávacích aktivit související s ochranou a tvorbou ŽP.

Cíl: krátkodobý až střednědobý a dále průběžně 2019

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

2.

Zajistit účinné zapojení státní správy na všech úrovních do problematiky předcházení vzniku odpadů s cílem postupného snižování množství odpadů při výkonu státní správy.

Cíl: krátkodobý a dále průběžně, 2019

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

3.
Vytvořit podmínky a nastavit motivační prvky pro snižování surovinových a energetických zdrojů ve výrobních odvětvích a zvyšování využívání druhotných surovin v souvislosti s dalšími strategickými dokumenty, zejm. Surovinovou politikou ČR a Politikou druhotných surovin ČR a v návaznosti na POH ČR.

Cíl: dlouhodobý (2019, dále průběžně)

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

4.

Podpořit všemi dostupnými prostředky zavádění nízkoodpadových a inovativních technologií šetřící vstupní suroviny a materiály a podpořit výrobní a průmyslovou sféru ve snaze optimalizovat procesy řízení výroby z hlediska naplnění cílů programů.

Cíl: dlouhodobý a dále průběžně

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

5.

Na všech úrovních podpořit, propagovat a dostatečně informovat o dostupných dobrovolných nástrojích (systémy environmentálního řízení, environmentálního značení, čistší produkce s cílem jejich postupného rozšiřování).

Cíl: krátkodobý a dále průběžně

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

6.

V souvislosti s jednotlivými cíli Programu, s cíli jiných programů a politik životního prostředí a s požadavky orgánů Evropské unie zajistit vhodné legislativní prostředí pro realizaci Programu.

Cíl: časově neomezený (průběžně)

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

7.

Věnovat maximální pozornost odpadům z potravin a vytvořit podmínky pro postupné snižování těchto odpadů na všech úrovních potravinového cyklu (fáze výroby potravin včetně jejich uvádění na trh a konzumace).

Cíl: střednědobý a dále průběžně

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

8.

Vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce jednotlivých složek komunálního odpadu a následnému snižování na všech úrovních veřejné správy a na úrovni občanů.

Cíl: střednědobý (stabilizace nárůstu, 2017) a dále průběžně (snižování produkce)

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

9.

V součinnosti s dalšími strategickými dokumenty vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce nebezpečných odpadů, stavebních a demoličních odpadů, textilních odpadů a odpadů z výrobních směrnic s výhledem reálného snižování jejich produkce v následujících letech.

*Cíl: střednědobý (stabilizace nárůstu, 2017)
a dále průběžně (snižování produkce)*

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

10.

Podporovat využívání servisních a charitativních středisek a organizací za účelem prodlužování životnosti a opětovného používání výrobků a materiálů.

Cíl: střednědobý a dále průběžně

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

11.

**Zvýšit aktivní úlohu výzkumu,
experimentálního vývoje a inovací
v oblasti podpory Programu**

Cíl: dlouhodobý a dále průběžně

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

12.

Zvýšit účinnost prosazování problematiky předcházení vzniku odpadů v aktivitách a činnostech kolektivních systémů a systémů zpětně odebíraných výrobků.

Cíl: krátkodobý až střednědobý a dále průběžně

DÍLČÍ CÍLE PROGRAMU

13.

Zajistit realizaci potřebných analytických podkladů a hodnotících nástrojů za účelem vyhodnocování účinnosti Programu a posouzení dosažených pokroků dílčích prevenčních opatření a cílů.

Cíl: krátkodobý

OPATŘENÍ

BLOK 1:

**INFORMAČNÍ PODPORA, VZDĚLÁVÁNÍ
A OSVĚTA**

BLOK 2:

REGULACE A PLÁNOVÁNÍ

BLOK 3:

**METODICKÁ PODPORA
A DOBROVOLNÉ NÁSTROJE**

BLOK 4:

VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE

www.mzp.cz

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Jaromír Manhart

267 12 2393

jaromir.manhart@mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

